

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πιθανή αύξηση των επιτοκίων

Ο καθηγητής και οικονομικός σύμβουλος της Eurobank κ. Γκ. Χαροδούβελης μιλάει στο «Βήμα»

Σελίδα 2

ΠΕΤΡΕΛΙΑΓΩΓΟΣ

Τελευταίες υπογραφές για τον Μπουργκάς

Υπογράφεται σήμερα στη Σόφια η ίδρυση της εταιρείας η οποία θα κατασκευάσει και θα λειτουργεί τον πετρελαιοαγωγό Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολης. Στη βουλγαρική πρωτεύουσα βρίσκεται ο ρώσος πρόεδρος Βλαντίμιρ Πούτιν, ενώ από ελληνικής πλευράς θα παραστεί ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρ. Φώλιας.

Σελίδα 5

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στο τραπέζι η πώληση της Forthnet

Σε εταιρεία η οποία ελέγχεται από τον επιχειρηματικό όμιλο Emirates πωλούν τα μερίδια που κατέχουν στη Forthnet οι μεγάλοι μέτοχοι Novator και Cycladic fund. Πάντως, η διοίκηση της εταιρείας με χθεσινή της ανακοίνωση, διευκρινίζει ότι δεν έχουν μέχρι στιγμής καταλήξει σε συμφωνία.

Σελίδα 6

Σεμνά & ΤΑΠΕΙΝΑ

Η ομάδα και οι διαδρομές του «βρώμικου» χρήματος.

Σελίδα 2

ΤΙΤΑΝ

Στην τουρκική αγορά μέσω εξαγοράς

Στην αγορά της Τουρκίας επεκτείνεται η τσιμεντοβιομηχανία Τιτάν. Συμφώνησε να αγοράσει το 50% της εταιρείας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret AS αντί 90,5 εκατ. ευρώ.

Σελίδα 6

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Μεγάλη αύξηση στο κόστος παραγωγής

Τη μεγαλύτερη άνοδο των τελευταίων ετών σημείωσε το κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων σε ένα έτος.

Σελίδα 11

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

14.000 στρ. για το Χιονοδρομικό

Την παραχώρηση 14.000 στρεμμάτων στον Παρνασσό, έκταση η οποία θα καταστήσει το Χιονοδρομικό Κέντρο σε ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης, ανακοίνωσε ο υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης κ. Α. Σπλιλιώτοπουλος. Στη δέσμευση αυτή προέβη ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Αλ. Κοντός.

Σελίδα 11

Προεξοφλούν την ύφεση οι αγορές

Δεν πείθονται οι επενδυτές ότι το δημοσιονομικό πακέτο μέτρων ύψους 150 δισ. δολαρίων θα γλιτώσει την αμερικανική οικονομία – Νέες μεγάλες απώλειες στα χρηματιστήρια

Το μήνυμα ότι ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους και ο πρόεδρος της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) Μπεν Μπερνάνκι έχουν ταχθεί υπέρ ενός δημοσιονομικού πακέτου ύψους 150 δισ. δολαρίων τόνωσης της αμερικανικής οικονομίας δεν έπεισε τις αγορές ότι μπορεί να αποτρέψει από μια ύφεση την οικονομία των ΗΠΑ. Αυτά που μέτρησαν ήταν τα χθεσινά

στοιχεία, καθώς υποστηρίζουν ότι ενδεχομένως να βρίσκεται ήδη σε ύφεση η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου.

Ο επιχειρηματικός δείκτης που καταρτίζει η κεντρική τράπεζα της Πολιτείας Φιλαδέλφεια βούτηξε στο -20,9 τον Ιανουάριο από -1,6 τον Δεκέμβριο. Σημειώτεον ότι συρρίκνωση για δύο συνεχείς μήνες του συγκεκριμένου

δείκτη έχει να καταγραφεί από το 2001, από την τελευταία ύφεση της αμερικανικής οικονομίας.

Ακόμη πιο απαισιόδοξα ήταν τα στοιχεία από την αγορά κατοικίας, όπου οι κατασκευές κατοικιών κινήθηκαν με τους βραδύτερους ρυθμούς από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, και πάλι όταν ήταν σε ύφεση η οικονομία. Οι τρεις σημαντικότεροι αμε-

ρικανικοί χρηματιστηριακοί δείκτες – Dow Jones, Standard & Poor's 500 και Nasdaq – έπεσαν γύρω στο 2% μία ώρα πριν από το κλείσιμο των συναλλαγών, ενώ το Λονδίνο, η Φραγκφούρτη και το Παρίσι έκλεισαν με πτώση 0,68%, 1,31% και 0,78% αντίστοιχα.

Σελίδα 3

Πατέντα ΔΕΗ για ελεύθερη διαμόρφωση των τιμολογίων

Στη μείωση του παραγωγικού της δυναμικού κάτω από 70%, που είναι το όριο της ισχύουσας νομοθεσίας για την ελεύθερη διαμόρφωση των τιμολογίων, στοχεύουν οι κινήσεις της διοίκησης της ΔΕΗ.

Όπως παραδέχεται η ίδια η ΔΕΗ με αναλυτικό σημείωμα σχετικά με τις επιλογές του προέδρου της κ. Π. Αθανασόπουλου, «αν υλοποιηθούν τα δύο μνημόνια συνεργασίας με τη RWE και τη Χαλυβουργική, τότε το ποσοστό συμμετοχής της ΔΕΗ στο εγκατεστημένο παραγωγικό δυναμικό της χώρας θα υποχωρήσει κάτω από το 70%».

Η αναφορά στο 70% δεν είναι τυχαία αφού, σύμφωνα με τα κοινοτικά δεδομένα, όταν μια εταιρεία κοινής ωφέλειας κατέχει πάνω από το 70% μιας αγοράς, τότε τα τιμολόγια της καθορίζονται από την κυβέρνηση της χώρας της, ακριβώς λόγω της δεσποζουσας θέσης που κατέχει.

Σελίδα 5

Ευρωπαϊκό τζετ αεροταξί για τέσσερις

Το εικονιζόμενο αεροσκάφος τύπου Cessna Citation Mustang είναι το αεροταξί της εταιρείας Bikkair, την ίδρυση της οποίας ανακοίνωσαν χτες ο 23 ετών ολλανδός πιλότος Μπας Μπίκερ και ο 44χρονος πατέρας του Λέεντερτ. Με βάση το Ρότερνταμ θα προσφέρει αποκλειστικά υπηρεσίες αεροταξί σε 22 χώρες της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Η πρωτοτυπία είναι ότι οι πελάτες θα

«παραγγέλνουν» την πτήση δηλώνοντας μέσω Διαδικτύου την περιοχή όπου βρίσκονται καθώς και τον επιθυμητό προορισμό και ότι θα καταβάλλουν το «κόμιστρο» με πληρωμένες κάρτες 15, 40 και 100 ωρών πτήσης. Στην ιστοσελίδα της επιχείρησης αναφέρεται ότι το εξαιρετικά ελαφρύ νέας γενιάς τζετ της Cessna έχει τη δυνατότητα να προσγειώνεται ακόμη και σε πολύ μι-

κρούς διαδρόμους και εκτιμάται ότι θα «καλύπτει» συνολικά 1.200 ευρωπαϊκά αεροδρόμια. Εκτός από τους δύο πιλότους, το αεροταξί θα μεταφέρει τέσσερις επιβάτες, όσοι χωρούν δηλαδή (έστω και στριμωγμένοι) στα ταξί της Αθήνας. Η υπηρεσία απευθύνεται σε πελάτες που δεν έχουν «χρόνο για χάσιμο», κυρίως επιχειρηματίες, μάντζερ και κυβερνητικούς αξιωματούχους.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΥΣ ΠΟΛΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΟΙ ΣΤΑΡ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΤΑΒΟΣ

Από τα ιδιωτικά στα κρατικά επενδυτικά κεφάλαια

Σελίδα 7

Ν. Γκαργκάνας: Λύστε τώρα το πρόβλημα του Ασφαλιστικού

Στο τραπέζι και το φινλανδικό μοντέλο που προβλέπει κατάργηση πρόωγων συνταξιοδοτήσεων

Εντονότερο πρόβλημα στο Ασφαλιστικό από τη γήρανση του πληθυσμού στη χώρα μας σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαβλέπει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας κ. Ν. Γκαργκάνας, εκτιμώντας ότι το δημόσιο χρέος μπορεί να φθάσει στο 346% το 2050.

Σε ομιλία του κατά τη διάρκεια δημόσιας συζήτησης μεταξύ των διοικητών των κεντρικών τραπεζών του Λουξεμβούργου κ. Yves Mersch και της Φινλανδίας κ. Erkki Liikanen, με θέμα «Γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης: Συνέπειες και μεταρρυθμίσεις», ο κ. Γκαργκάνας επισήμανε ότι στην Ελλάδα

οι συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού θα είναι εντονότερες, μεταξύ άλλων και επειδή ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ βρίσκεται σήμερα σε πολύ υψηλό επίπεδο. «Χωρίς τη λήψη μέτρων και κάτω από συγκεκριμένες υποθέσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι το ποσοστό του δημόσιου

χρέους προς το ΑΕΠ στην Ελλάδα μπορεί να φθάσει στο 346% το 2050. Η αναβολή της εφαρμογής πολιτικών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της γήρανσης του πληθυσμού μεταθέτει και επιδεινώνει το πρόβλημα που θα

Συνέχεια στη σελίδα 3

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Σεμνά & ΤΑΠΕΙΝΑ

Η ομάδα...

Μια ενδιαφέρουσα συνάντηση έγινε αυτές τις ημέρες στο υπουργείο Οικονομίας. Ο γενικός γραμματέας κ. **Ι. Σιδηρόπουλος** δέχθηκε τον υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κ. **Π. Θωμόπουλο**, τον πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κ. **Αλ. Πιλάβιο**, τον πρόεδρο της Αρχής για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος εισαγγελέα κ. **Γ. Ζορμπά** και τον επικεφαλής της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων κ. **Σπ. Κλαδά**.

***

Η «ομάδα» αυτή, σε λίγες εβδομάδες, όταν εκδοθούν οι αποφάσεις οι οποίες προβλέπονται από τον τελευταίο νόμο για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος, θα αποτελέσει την επιτροπή υψηλού επιπέδου για τη χάραξη πολιτικής για την αντιμετώπιση του «Ξεπλύματος».

...και οι διαδρομές

Ετσι, κάποιες γλώσσες λένε ότι στη συνάντηση αυτή ασχολήθηκαν, πριν απ' όλα, με την υπόθεση Ζακόπουλου και με την κατάθεση των 5 εκατ. ευρώ του κ. **Θ. Αναστασιάδη** σε γαλλική τράπεζα.

***

Ενδεχομένως να συζήτησαν και τον συντονισμό των ενεργειών τους, στον βαθμό που όλοι τους κατέχουν θέσεις ευθύνων στο υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, στο τραπεζικό σύστημα, στην εποπτεία του Χρηματιστηρίου, δηλαδή σε όλες τις διαδρομές του χρήματος...

Γάμος...

Η σημερινή υπογραφή στη Σόφια της συμφωνίας για την εταιρεία του αγωγού Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολης περιέχει

και μια μικρή... αισθηματική πλευρά!

***

Όταν πριν από ενάμιση μήνα οι συνομιλίες Ελλήνων-Ρώσων-Βούλγαρων είχαν «κολλήσει» σε λεπτομέρειες της τελευταίας στιγμής, ο υπουργός Ανάπτυξης **Χρ. Φώλιας** (στο σκίτσο) τηλεφώνησε στον ρώσο ομολόγο του **Βίκτορ Χριστένκο** για να βρουν λύση.

...και εταιρείες

Σε κάποια στιγμή ο κ. Φώλιας του είπε: «Υπουργέ, πρέπει στα θέματα της εταιρείας να βρούμε οριστικές και μόνιμες λύσεις, γιατί η εταιρεία δεν είναι σαν τον γάμο». Κατάπληκτος ο ρώσος υπουργός τον ρώτησε τι ακριβώς εννοεί.

***

Και ο κ. Φώλιας τού απάντησε: «Από τον γάμο μπορείς να ξεφύγεις είτε με ένα διαζύγιο είτε με... άλλους τρόπους. Αλλά από μια εταιρεία δεν ξεφεύγεις με τίποτα, αφού τα παρεπόμενά της θα σε κυνηγούν πάντοτε».

Τους κλείδωσε!

Την πρώτη φορά που πήγε στη Μόσχα για συνομιλίες ο κ. Φώλιας αντιμετώπισε μια κατάσταση η οποία τον προβλημάτισε... Η ρωσική αντιπροσωπεία στις συνομιλίες αποτελείτο από περίπου 45 άτομα (!) και η αντίστοιχη βουλγαρική από περίπου 35 ανθρώπους.

***

Μέσα σε αυτή τη «Βαβέλ», ο κ. Φώλιας κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να βρεθεί άκρη, οπότε είπε στον Βίκτορ Χριστένκο ότι οι συνομιλίες πρέπει να διεξαχθούν με τρία άτομα τα οποία θα κλειστούν σε ένα δωμάτιο, εν ανάγκη και χωρίς διάλειμμα, μέχρι να καταλήξουν. Ο κ. Χριστένκο το αποδέχθηκε και έτσι προέκυψε το επιχειρηματικό πρωτόκολλο πάνω στο οποίο στηρίχθηκε η υπογραφή της συμφωνίας.

Παράπλευρα... οφέλη

Στα 19 δολάρια από τα 36 δολάρια που είχε πριν από περίπου 10 ημέρες κατακύβησε η μετοχή της εταιρείας διεξαγωγής τυχερών παιχνιδιών Scientific Game, που μαζί με την G-Tech και την Intralot μοιράζονται την παγκόσμια αγορά τυχερών παιχνιδιών.

***

Ατία, οι απανωτοί διαγωνισμοί τους οποίους έχασε τις τελευταίες ημέρες. Ενδεικτικά, έχασε τη λοταρία της Ν. Καρολίνας από την Intralot και από τη G-Tech τις λοταρίες σε Κονέκτικατ και Δ. Βιρτζίνια. Επίσης, ανακοίνωσε ότι δεν θα κατέβει στον διαγωνισμό για τη λοταρία του Νιου Τζέρσεϊ.

***

Στην προχθεσινή συνεδρίαση μάλιστα η Scientific Games απώλεσε κεφαλαιοποίηση 800 εκατ. δολαρίων, ενώ άλλαξε χέρια περίπου το 30% του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι αναλυτές ήδη έχουν αρχίσει να αναφέρουν στα report τους ότι η εταιρεία κινδυνεύει να τεθεί εκτός «παιχνιδιού», αφήνοντας χώρο στους άλλους δύο ανταγωνιστές της.

ΓΝΩΜΗ

Χαμένοι οι πελάτες

Του **Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

Οι τραπεζίτες διαμνύουν σε όλους τους τόνους ότι και το 2008 η κερδοφορία τους θα παραμείνει υψηλή. Αυτό φυσικά είναι καλό νέο τόσο για τον κλάδο όσο και για την οικονομία, καθώς ένα υγιές τραπεζικό σύστημα συμβάλλει στη διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Εφέτος όμως τα κέρδη των τραπεζών σχεδιάζεται να επιτευχθούν με υψηλότερα επιτόκια απ' ό,τι το 2007. Η πιστωτική κρίση που πλήττει τις διεθνείς αγορές χρήματος έχει κάνει ακριβότερο το χρήμα για τις τράπεζες, τόσο στη χονδρική αγορά (διατραπεζική) όσο και στη λιανική (καταθέσεις).

Όπως σε κάθε προϊόν, έτσι και στα τραπεζικά, η αύξηση του κόστους της πρώτης ύλης, που στην προκειμένη περίπτωση είναι το χρήμα, μπορεί να γίνει αισθητή είτε στο κέρδος είτε στην τιμή πώλησης. Αν οι τραπεζίτες διατηρήσουν αμετάβλητα τα επιτόκια χορηγήσεων, τότε θα μειωθούν τα κέρδη τους και αν τα ανεβάσουν τότε θα αυξηθούν οι δόσεις των δανείων που πληρώνουν οι πελάτες τους.

Η εξίσωση είναι απλή. Είτε οι τράπεζες θα επιβαρυνθούν με το επιπλέον κόστος είτε θα το μετακυλίουν στους πελάτες τους. Οι τραπεζίτες όμως διαβεβαιώνουν ότι η κερδοφορία τους δεν θα πληγεί από την αύξηση του κόστους του χρήματος και πως τα κέρδη τους θα συνεχίσουν να «τρέχουν» σαν να

μην έχει μεσολαβήσει άνοδος επιτοκίων.

Βεβαίως μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι η διατήρηση της υψηλής κερδοφορίας είναι εφικτή αν μειωθούν οι πάσης φύσεως λειτουργικές δαπάνες. Κάτι τέτοιο όμως δεν έχει συμβεί ως σήμερα. Οι ελληνικές τράπεζες δεν φημίζονται για την αποτελεσματικότητά τους στον τομέα του κόστους ούτε τους εννοεί το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας. Στην καλύτερη περίπτωση πετυχαίνουν να ανακόψουν τον ρυθμό αύξησης των δαπανών.

Ετσι λοιπόν τη διατήρηση της υψηλής κερδοφορίας των τραπεζών θα στηρίξουν οι πελάτες τους πληρώνοντας ακριβότερα επιτόκια και δόσεις. Αυτό αφορά κατά κύριο λόγο τους νέους αλλά και εκείνους που έχουν επιλέξει ένα προϊόν με αρχικά χαμηλό επιτόκιο το οποίο ύστερα από ένα ή δύο χρόνια θα προσαρμοστεί σε υψηλότερα επίπεδα. Διότι το δώρο δίνεται άπαξ. Πράγματι μπορεί στα στεγαστικά δάνεια επιτόκια της τάξεως του 2,5% ή 3% σταθερά για έναν χρόνο να είναι χαμηλά, ίσως και εκτός λογικής από τη στιγμή που το βασικό επιτόκιο του ευρώ βρίσκεται στο 4%, το μέσο επιτόκιο των υφιστάμενων στεγαστικών δανείων όμως βρίσκεται στο 5,5%, όταν ο μέσος όρος στην ευρωζώνη είναι 4,7%. Η διαφορά αυτή εξηγείται από το υψηλότερο λειτουργικό κόστος, από όπου και αν προέρχεται αυτό.

Το υψηλότερο λειτουργικό κόστος των ελληνικών τραπεζών απολογεί τα ακριβότερα δάνεια στην Ελλάδα

Στα πράγματα

Πιθανή η αύξηση επιτοκίων στην Ελλάδα το 2008

Δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα βραχυχρόνιας ρευστότητας οι ελληνικές τράπεζες, όπως συμβαίνει στο εξωτερικό. Τούτο επισημαίνει ο κ. **Γκίκας Α. Χαρδούβελης**, καθηγητής του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς και οικονομικός σύμβουλος του ομίλου Eurobank EFG, ο οποίος εκτιμά ότι είναι πιθανή η αύξηση των επιτοκίων χορηγήσεων ως και μία ποσοστιαία μονάδα λόγω της πιστωτικής κρίσης.

– Αντιμετωπίζουν σήμερα πρόβλημα ρευστότητας οι ελληνικές τράπεζες λόγω της πιστωτικής κρίσης;

«Οι ελληνικές τράπεζες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα βραχυχρόνιας ρευστότητας, όπως πολλές τράπεζες στο εξωτερικό. Αυτό συμβαίνει για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτον, ο λόγος δανείων προς καταθέσεις στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι περίπου 100%, βρίσκεται δηλαδή σε χαμηλότερα σε σχέση με άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες επίπεδα. Δεύτερον, οι επί μέρους τράπεζες με το μεγαλύτερο λόγο δανείων προς καταθέσεις έχουν ήδη εξασφαλίσει την απαραίτητη ρευστότητα ως το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2008. Τρίτον, οι ελληνικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα άντλησης βραχυχρόνιας ρευστότητας μέσω της αγοράς γερσ με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, χρησιμοποιώντας καλυμμένες ομολογίες (covered bonds). Υπενθυμίζω ότι η Τράπεζα της Ελλάδος επέτρεψε, υπό αυστηρούς κανόνες, την έκδοση καλυμμένων ομολογιών με εγγύηση στοιχεία του ενεργητικού των τραπεζών, όπως είναι τα στεγαστικά δάνεια και τα ομόλογα του Δημοσίου».

– Αν όντως οι τράπεζες στην Ελλάδα δεν έχουν πρόβλημα ρευστότητας, γιατί αναμένεται άνοδος των επιτοκίων χορηγήσεων;

«Υπάρχουν δύο αντίρροπες δυνάμεις αυτή τη στιγμή στην αγορά. Από τη μία πλευρά σήμερα είναι σημαντικά αυξημένο το ασφάλιστρο κινδύνου, το οποίο επηρεάζει τα διατραπεζικά επιτόκια. Από την άλλη, αντισταθμιστικά λειτουργεί η εντατικοποίηση του ανταγωνισμού στην ελληνική τραπεζική αγορά, που οδηγεί τις τράπεζες να απορροφούν μέρος του κόστους, με αποτέλεσμα να μειώνεται η διαφορά επιτοκίων χορηγήσεων - καταθέσεων. Εκτιμώ πάντως ότι μέσα στο 2008 είναι πιθανή η μετακύλιση ως και μιας ποσοστιαίας μονάδας στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις».

– Πώς μπορεί να προληφθεί μια παρόμοια πιστωτική κρίση στο μέλλον;

«Κατ' αρχήν θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διαφάνεια και την καλύτερη πληροφόρηση για τη δομή, τη σύνθεση και τους κινδύνους των σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Σε ορισμένες μεγάλες χώρες θα πρέπει να υπάρξει θέσπιση καλύτερων κανονισμών σχετικά με την πολιτική που ακολουθούν οι τράπεζες στη χορήγηση δανείων. Από την πλευρά τους τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη βαρύτητα στη διαχείριση της ρευστότητας αλλά και στη μέτρηση του κινδύνου αγοράς. Παράλληλα θα πρέπει να υπάρξει πιο αξιόπιστη μεθοδολογία από τους αξιολογικούς οίκους, καθώς και πιο διαφανείς κανονισμοί λειτουργίας τους. Οι μεγάλοι οίκοι πρέπει να αποδείξουν ότι είναι ανεξάρτητοι φορείς και ότι η διαδικασία αξιολόγησής τους είναι διαφανής και αξιόπιστη, κυρίως για τα σύνθετα δομημένα προϊόντα».

Α. ΜΑΡΚΟΥ